

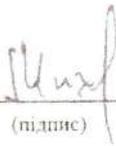
Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Юридичний факультет
Кафедра державно-правових дисциплін та українознавства

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
КРАЄЗНАВЧО-ТУРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ
(обов'язковий)

Реалізується в межах освітньої програми Туризм
за спеціальністю 242 Туризм
на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти

Суми – 2022

Розробник: _____

(підпис)

Михайліченко М.А., к. іст. н., доц.
(прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри: <u>Українознавства</u> та <u>державно-правових дисциплін</u> (назва кафедри)	протокол від <u>15.06.2022 р</u> № <u>12</u>
	Завідувач кафедри (підпис) Доц. С.О.Шестакова (прізвище, ініціали)

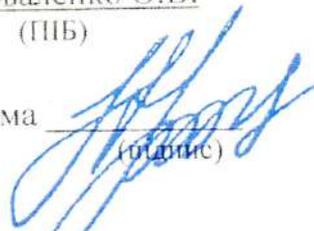
Погоджено:

Гарант освітньої програми _____

(підпис)

Коваленко О.В.
(ПІБ)

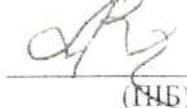
Декан факультету, де реалізується освітня програма _____

(підпис)

І.М. Коваленко
(ПІБ)

Рецензія на робочу програму(додається) надана:

 - О.М.Тисьчак
(ПІБ)

 - А.У.Понєрєва
(ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації _____

(підпис)

Ф.Баранчик
(ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата: 17.06. 2022 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЙХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде знати...»	Програми результати навчання, на досягнення яких спрямований ОК (зазначити номер згідно з номерцією, наведеною в ОП)				Як оцінюються РНД
	ПР02. Знати результати вивчення практичних навчальних завдань, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світових та місцевих туроператорів	ПР04. Організувати туристичний процес	ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території	ПР14. Проводити пошуку до ідентифікації культурного різноманіття	
ДРН1. Володіти теоретико-методологічними засадами красназничо-туристичної діяльності, використовувати різні шляхи до оцінки туристичних ресурсів у красназничстві	X	X			доповідь, обговорення, опитування, тестування, тестування, тестування, тестування, тестування
ДРН2. Оцінювати та використовувати у туристичному бізнесі особливості соціально-економічного потенціалу Сумщини	X		X		обговорення, опитування, есе, тестування, тестування
ДРН3. Використовувати різноманітні шляхи до оцінки історико-культурних красназничо-туристичних ресурсів Сумщини	X		X		доповідь, мультимедійно-презентація, обговорення, опитування, тестування, тестування
ДРН4. Самостійно оцінювати красназничу спадщину Сумщини, внесок видатних красназничів у розвиток науки та культури				X	опитування, опитування, тестування, тестування, тестування

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу			Рекомендована література ¹	
	Лек	Аудиторна робота		Само-стійна робота	
		Плз/ семін. 3	Лаб. 3		
Тема 1. Красназничо-туристична діяльність: теоретико-методологічні засади	2	2	6		4,5,6,7,23,33,35
1. Сутність та теоретико-методологічні засади красназничства.					

¹ Конкретне джерело із основної чи додатково рекомендованої літератури

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ		
1. Назва ОК	Красназничо-туристична діяльність	
2. Факультет/кафедра	Юридичний факультет, кафедра ДПД та українознавства	
3. Статус ОК	Обов'язковий	
4. Програма/спеціальність (програма), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОП «Туризм», спеціальність 242-Туризм	
5. ОК може бути запропонований для (заповнюється для обов'язкових ОК)		
6. Рівень НРК-національна рамка кваліфікації	6 рівень	
7. Семестр та тривалість вивчення	6 семестр, 18 тижнів	
8. Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити (120 годин)	
9. Загальний обсяг годин та їх розподіл годин	Контактна робота(заняття) Лекційні Практичні /семінарські 26 26 68	
10. Вид контролю	Залік	
11. Мова навчання	українська	
12. Викладач/Координатор освітнього компонента	Михайленко Микола Анатолійович, кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри ДПД та українознавства Години консультацій – кожного вівторка о 12.15, кабінет 236 г ел. адреса: mikhailichenko@ukf.net	
13. Контактна інформація		
14. Загальний опис освітнього компонента	Освітній компонент посідає одне з ключових місць у структурі підготовки фахівців з туризму. Дисципліна охоплює питання історії розвитку красназничства в Україні та його зв'язку із туристичним рухом; охорони, захисту та використання у туристичній діяльності історико-культурних ресурсів України. Опанувавши дисципліну «Красназничо-туристична діяльність», майбутні фахівці володітимуть знаннями про туристичний потенціал краю, напрямки та перспективи його використання. <i>Мета освітнього компонента:</i> оволодіння теоретичними знаннями і практичними навичками з організації та проведення різних видів красназничо-туристичної роботи залежно від потреб споживачів туристичних послуг	
15. Мета освітнього компонента	Освітній компонент тісно пов'язаний із такими освітніми компонентами як, Регіоназнавство, Історія туризму, Основи туристознавства	
16. Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП		
17. Політика академічної доброчесності	Під час виконання практичних робіт, написання модульних, атестаційних, залікових та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватися правил академічної доброчесності. За порушення правил академічної доброчесності здобувач освіти притягується до такої академічної відповідальності, як повторне проходження оцінювання (контрольна робота, іспит, залік тощо) https://cdn.snu.edu.ua/moodle/course/view.php?id=4438	
18. Посилання на курс у системі Moodle		

2. Краєзнавство і туризм. Зародження краєзнавчо-туристичної діяльності. 3. Предмет, об'єкт та функції туристичного краєзнавства. 4. Форми туристичного краєзнавства і види організації краєзнавчого руху.						
Тема 2. Туристичні ресурси в краєзнавстві План 1. Поняття про туристичні ресурси. 2. Класифікація туристичних ресурсів. 3. Сучасні оцінки туристичних ресурсів України. 4. Туристичне районування України.	2	2	6	4,5,6,33		
Тема 3. Історико-культурні краєзнавчо-туристичні ресурси України План 1. Поняття культурної спадщини та пам'яток культурної спадщини. 2. Класифікація об'єктів культурної спадщини. 3. Потенціал історико-культурних краєзнавчо-туристичних ресурсів України. 4. Пам'яткоохоронне законодавство України. Відповідальність за порушення законодавства про охорону культурної спадщини.	2	2	6	4,5,6		
Тема 4. Музеї як об'єкти краєзнавчо-туристичної діяльності План 1. Музейна справа та основні напрями діяльності музеїв. 2. Національна музейна політика. 3. Класифікація музеїв України. 4. «Нестандартні» музеї України.	2	2	5	4,5,6,		
Тема 5. Сумська область: соціально-економічні умови та ресурси План 1. Загальні відомості про область: адміністративно-територіальний устрій, географічне положення, територія та межі. 2. Природно-рекреаційний потенціал.	2	2	5	12, 45		

3. Соціально-економічні умови і ресурси. 4. Транспортна інфраструктура регіону. 5. Стан та перспективи розвитку туристичної галузі в регіоні						9, 12, 32, 42, 43
Тема 6. Краєзнавчо-туристичні ресурси м. Суми План 1. Туристична інфраструктура. 2. Об'єкти культурної спадщини 3. Музеї 4. Видатні сумські краєзнавці: Н. Онацький, П. Сапухін, П. Нікитенко, Г. Петров.	4	4	8			
Тема 7. Краєзнавчо-туристичні ресурси Сумського району План 1. Туристична інфраструктура. 2. Об'єкти культурної спадщини 3. Музеї 4. Видатні дослідники краю: І. Рожевський, Б. Руднев, С. Таранущенко, Б. Корогод.	2	2	6			8, 12, 40, 43
Тема 8. Краєзнавчо-туристичні ресурси Шосткинського району План 1. Туристична інфраструктура. 2. Об'єкти культурної спадщини 3. Музеї 4. Видатні дослідники краю: Видатні дослідники краю: Я. Морачевський, П. Литвинова-Бартош.	2	2	6			12, 17, 43
Тема 9. Краєзнавчо-туристичні ресурси Охтирського району План 1. Природно-заповідний фонд. 2. Об'єкти культурної спадщини 3. Музеї 4. Видатні дослідники краю: О. Твердохлєбов, В. Воліс.	2	2	5			12, 39, 41, 43

Тема 10. Крaснaвчo-гурисичні рeсурси Кoнoтoпськoгo рaйoну. Ч. 1: Путьвильщина План	12, 30, 43				
1. Турисичнa інфраструктурa Путьвильщини. 2. Об'єкти культурної спадщини Путьвильщини. 3. Музеї Путьвильщини. Видатні дослідники краю: 1. Левцький.	2	2	5		
Тема 11. Крaснaвчo-гурисичні рeсурси Кoнoтoпськoгo рaйoну. Ч. 2: Кoнoтoпщина, Крoдeвeччинa, Буринщина План	12, 18, 43				
1. Турисичнa інфраструктурa Путьвильщини. 2. Об'єкти культурної спадщини 3. Музеї 4. Видатні дослідники краю: О. Лазаревський, І. Лисий, В. Різніченко.	2	2	5		
Тема 12. Крaснaвчo-гурисичні рeсурси Рoмeнськoгo рaйoну План	12, 29, 43				
1. Турисичнa інфраструктурa 2. Об'єкти культурної спадщини 3. Музеї 4. Видатні дослідники краю: І. Курілов, Ф. Сахно.	2	2	5		
Всього	26	26	68		

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ДРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем під час аудиторних занять, консультацій)	Кількість годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати студент самостійно)	Кількість годин
ДРН1. Волюнті теоретико-методологічними засадами крaснaвчo-гурисичної діяльності, використовувати різні підходи до оцінки туристичних ресурсів у крaснaвстві	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусій за результатами опитування - перевірка есе; - консультації; - тестування (тест можливого вибору)	14	- підготовка матеріалів для доповіді, обговорення, дискусії; - підготовка есе; - підготовка до опитування; - підготовка до тестування (тест можливого вибору)	23
ДРН2. Оцінювати та використовувати у туристичному бізнесі	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з	18	- обговорення, дискусії; - підготовка есе; - підготовка до опитування,	12

особливості соціально-економічного потенціалу Сумщини	тема: - проведення опитування - перевірка есе, - консультації; - тестування (тест можливого вибору)	14	підготовка до тестування (тест можливого вибору)	12
ДРН3. Використовувати різноманітні підходи до оцінки історико-культурних крaснaвчo-гурисичних ресурсів Сумщини	- проведення лекційних занять з мультимедійними презентаціями до кожної з тем; - модерування дискусій за результатами доповідей; - перевірка мультимедійних презентацій; - консультації; - тестування (тест можливого вибору)	6	- підготовка до вікторини; - консультації; - тестування (тест можливого вибору)	21
ДРН4. Самостійно оцінювати крaснaвчу спадщину Сумщини, внесок видатних крaснaвців у розвиток науки та культури	Всього годин	52		68

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Доповідь	15	До 7 тижня
2.	Тестування за опрацьованими темами (тест можливого вибору)	15	До 8 тижня
3.	Атестація (тест можливого вибору)	15	відповідно до графіку навчального процесу
4.	Есе	15	До 13 тижня
5.	Повідомлення з мультимедійними презентаціями	15	До 15 тижня
6.	Участь у вікторині	10	До 15 тижня
7.	Тестування за опрацьованими темами (тест можливого вибору)	15	До 18 тижня
	Всього	100 балів	

5.1.2. Критерії оцінювання

Компонент ²	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно ³
Доповідь	0-3 бали Студент не підготував доповіді, не брав участі обговоренні, дискусії	3-7 балів Студент розкрив тему доповіді, не аргументує свою позицію, не відповідає на додаткові питання, не виявив активності при обговоренні, дискусії	7-13 балів Студент розкрив тему частково, недостатньо переконливо аргументує свою позицію, не відповідає на окремі додаткові питання, брав участь обговорення, дискусіях	13-15 балів Студент повністю розкрив тему доповіді, переконливо аргументує свою позицію, відповідає на окремі додаткові питання, брав активну участь обговорення, дискусіях
Тестування за опрацьованими темами (тести множинного вибору)	0-3 бали Залежить від кількості правильних відповідей на тест	3-7 балів Залежить від кількості правильних відповідей на тест	7-13 балів Залежить від кількості правильних відповідей на тест	13-15 балів Залежить від кількості правильних відповідей на тест
Агестація (тести множинного вибору)	0-3 бали Залежить від кількості правильних відповідей на тест	3-7 балів Залежить від кількості правильних відповідей на тест	7-13 балів Залежить від кількості правильних відповідей на тест	13-15 балів Залежить від кількості правильних відповідей на тест
Есе	0-3 бали Студент не підготував есе	3-7 балів Есе, підготовлене студентом містить значні помилки, не відповідає темі, або не розкриває її	7-13 балів Есе, підготовлене студентом, розкриває тему, але містить окремі помилки	13-15 балів Есе, підготовлене студентом, є оригінальною роботою, що повністю розкриває тему та вміщує власні думки.
Повідомлення з мультимедійними презентаціями	0-3 бали Студент не підготував презентацію	3-7 балів Презентація недостатньо уявочнос-зміст	7-13 балів Презентація уявочнос-зміст повідомлення, повністю	13-15 балів Виступ з повідомленням повністю

² Зазначити компонент сумативного оцінювання

³ Зазначити розподіл балів та критерії, що зумовлюють рішаль, оцінки

Вікторина	0 балів	2-4 бали	5-8 балів	9-10 балів
Студент не брав участі у вікторині	Студент брав участь у вікторині	Студент не виявив активності в командній роботі	Студент брав участь у командній роботі, дав окремі правильні відповіді	Студент брав активну участь у командній роботі, дав правильні відповіді на декілька питань вікторини
Тестування за опрацьованими темами (тести множинного вибору)	0-3 бали Залежить від кількості правильних відповідей на тест	3-7 балів Залежить від кількості правильних відповідей на тест	7-13 балів Залежить від кількості правильних відповідей на тест	13-15 балів Залежить від кількості правильних відповідей на тест

5.2. Формативне оцінювання:

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
Осінній семестр		
1	Експрес-опитування після вивчення тем	Протягом всього семестру
2	Проходження тестування з агестації та модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіку навчального процесу
4	Усний зворотній зв'язок від викладача під час занять	Протягом всього семестру
5	Зворотній зв'язок на есе	13 тижднів
6	Взаємооцінювання за результатами вікторини	15 тижднів

- 36.Рожкова Л.І. Сучасний краєзнавчий рух на Сумщині. *Матеріали Всеукраїнської наукової конференції «Історичні регіони України: минуле та сучасність»* 28-29 листопада 2013 р. Харків, 2013. – С.13-16. URL: https://keui.files.wordpress.com/2013/12/03_rojkova.pdf
- 37.Природно-заповідний фонд Сумської області: Атлас-довідник. К.: ТОВ «Українська картографічна група», 2016. 94 с.
- 38.Сім чудес Сумщини: інформ. - бібліогр. путівник / Уклад. Л.Д.Клімачова. Суми, 2007. 35 с. URL: <https://ru.calameo.com/read/001272971e46ed24ec2f3>
- 39.Ситник Ю.В. Благословенний край Охтирщина. Суми: «Еллада», 2007. 172 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Sytnyk_Yurii/Blahoslovennyi_krai_Okhtyrshyna.pdf
- 40.Сорока Г. В. Об'єкти історико-культурної спадщини Сумського району. *Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості*: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області (м. Суми, 30 січня 2019 року) / за ред.: С.В. Драновська, Л.М. Чхайло. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 178-183. URL: <http://www.soippo.edu.ua/>
- 41.Стукалова Т. Г. Культурно-історична спадщина Тростянецьчини. *Сумщина від давнини до сьогодення: проблеми ідентичності, ментальності, самосвідомості*: матеріали обласного круглого столу з нагоди відзначення 80-річчя створення Сумської області (м. Суми, 30 січня 2019 року) / за ред.: С.В. Драновська, Л.М. Чхайло. Суми: НВВ КЗ СОІППО, 2019. С. 183-185. URL: <http://www.soippo.edu.ua/>
- 42.Суми. Запрошуємо до знайомства: путівник / авт. тексту Д.В. Кудінов; кер. Проекту І.О. Дяденко, В.К. Шейко; ред. М.Л. Охріменко. Київ: Фолігрант, 2013. 160 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Kudinov_DV/Sumy_Welcome_to_Acquaintanceship.pdf?PHPSESSID=ea48057938fe1a1351f28f1ed910ba5b
- 43.Сумщина. Велика спадщина. Краєзнавство / за заг. ред. О. Корнієнка, авт.-упоряд.: О. Кисельов, О. Корнієнко. Суми: ПФ «Вид-во «Університетська книга», 2019. 384 с.
44. Чернецький Ю.О. Слобідська Україна: Короткий науково-популярний історико-культурологічний путівник. Харків, 2016. 93 с. URL: <http://kharkivoda.gov.ua/content/documents/822/>
45. Шулик В. В Про формування Слобожанського туристичного регіону України. Містобудування та територіальне планування. 2012. Вип. 43. С. 564-568. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/MTP_2012_43_75

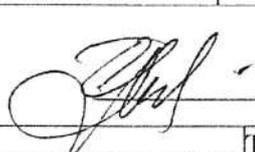
Інформаційні ресурси

1. Відділ промоції та туризму Сумської обласної державної адміністрації: <http://sm.gov.ua/uk/oda/116-viddil-turyzmu>
2. Мандруй Сумщиною: <https://discover.sm.ua/>
3. Міністерство культури України. Реєстр пам'яток місцевого значення. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=245323810
4. Міністерство культури України. Реєстр пам'яток національного значення. URL: http://mincult.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=245365203&cat_id=244910406
5. Національна спілка краєзнавців України: <http://nsku.org.ua/>
6. Природно-заповідний фонд Сумської області: <http://www.pek.sm.gov.ua/index.php/uk/2013-04-18-21-50-35/30-zapovidni-skarbi-sumshchini>
7. Сумський історичний портал: <http://history.sumy.ua/>
8. Туристична бібліотека: <https://tourlib.net/>
9. Туристичний портал міста Суми: <https://visit.sumy.ua/>

РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	+		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		

Член проєктної групи ОП

Tyschenko Oll

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	+		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	+		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної програми дисципліни)	+		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	+		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	+		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	+		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	+		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	+		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	+		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	+		
Література є актуальною	+		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	+		

Рецензент (викладач кафедри ДІД та укр-ва)

M. J. Puzskva